

3:dje årg.

”**ÖVENS**K.
BRANDKÄRTIDNING”
FACKORGAN FÖR ÖVERIGES BRANDKÄRER.

N:o 2.

GÖTEBORG.
Joh. Olssons Efr. Boktr.
1912.

Febr. 1912

Äges af:
Svenska
Brandmänna-Förbundet.
Utkommer en gång i mån.

Redaktör och utgivare:
Öfverbrandmästare
ERIK BLOMGREN,
Göteborg. Tel. 71.

Prenumerationspris:
Kr. 2: 75 för år. Lösn. 25 öre.
Annonspriser:
I texten 1 kr., å andra platser 70
öre pr cm. och spalt

Från Falu brandkår.

Grupp af Falu brandkår.

I anslutning till hvad som fört redogjorts från Falu stads nyorganiserade brandkår lämnas nu en liten redogörelse öfver kårens verksamhet under 1911, förbättrade löneförmåner därstädes m. m.

Samtidigt visas här några bilder från Falu brandstation där, som bekant, Svenska Brandmannaförbundets årsmöte i år skall hållas.

Under året har kåren varit alarmerad 20 gånger, däraf för eldsvåda eller eldsvädettillbud

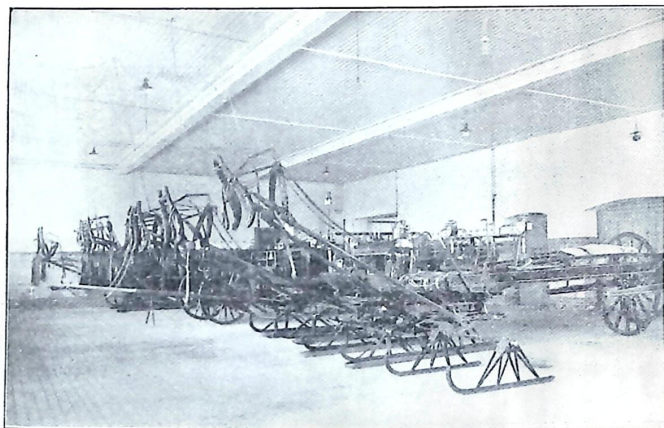
Exteriör af Falu brandstation.

9, soteld 7, inspektion 1 och för-falskt alarm 3 gånger.

I dessa 20 uttryckningar ingå de 3 tillfällena, då brandkåren biträdt med släckning utom staden, nämligen vid Varggården, Nordlunds spisbrödsbageri och Vassbo landbruksskola.

Till den del af kåren, som deltog i släckningsarbetet vid Vassbo landbruksskola, har styrelsen för Dalarnes Nya Brandstodsbolag öfverlämnat 85 kr. i gratifikation.

Från och med 1912 har personalens löneförmåner något förbättrats. Sälunda har brand-

Interiör af Falu brandstation.

Ingen eldsvåda inom staden har varit af sådan omfattning att ångsprutorna behöft komma till användning, utan ha eldsvådorna släckts medelst slangledning från brandpost eller med pyttsprutor.

mästarens begynnelselön höjts från 900 till 1,000 kr., hvarjämte komma tvänne ålderstilllägg om 150 kr. efter resp. 3 och 6 år, samt en årlig ersättning af 300 kr. för skötsel af brandtelegrafen, jämte fria utskylder.

Brandförmännens begynnelselöner ha höjts från 825 och 850 till 900 och 925 kr. och de ordinarie brandmännens från 800 till 875 med ålderstillägg af 75 kr. efter 1 och 2 års tjänstgöring. De åtnjuta dessutom fri uniform samt fria skatter.

De extra ordinarie brandmännen ha fått sina förmåner ändrade så tillvida, att de nu erhålla en ersättning af 50 öre i timman vid såväl öfning som eldsvåda. Samtliga, befäl och manskap, erhålla fri bostad, läkare och medicin jämte olycksfallsförsäkring.

Brandtelegrafn, som nu är af Boye & Thoresens system, skall utbytas mot en ny. För detta ändamål har stadsfullmäktige anslagit 5,225 kr. Anbud på den nya brandtelegrafn har infördrats från Aktie-Bol. L. M. Ericsson & Co., Stockholm.

C. L.—m.

Entusiasm i arbetet.

Har du någonsin lagt märke till, hvilken viktig faktor entusiasmen är i fråga om arbete? Den har ett uppiggande och stärkande inflytande på arbetsskickligheten och arbetskraften, alldeles som ett lämpligt stimulerande medel på en sjuk eller kraftlös kropp eller ande. Den lyfter upp det hela till ett högre plan, och den omgifver arbetet med en strålgans af glädje och hurtighet. I vår tid, då utvecklingen understunden leder till ett chablon- och maskinmässigt tänke-, tale- och handlingssätt på många områden, ligger det nära till hands att låta lifvet bli tråkigt. Men det duger ej att gå omkring som en tråkmån. Entusiasmen måste tagas till hjälp för att förebygga det.

Brännskador.

Till följd af sin utmärkta verkan att förekomma uppkomsten af brännblåsor och lindras vedan har Dr P. Håkansson's Salubrin vunnit stor användning vid behandling af brännskador.

Obs! Salubrin bör alltid användas mot brännskador mer eller mindre starkt utspädd med vatten; endast vid obetydliga brännskador och kort behandlingstid kan det användas utan utspädning, läs där om i bruksanvisningen.

Partilager hos:

GUSTAF JOHNS, Göteborg.

Drottninggatan 34.

Rikstelefon 1506.

Den, som ej vill eller kan lägga sig till med denna lifgivande kraft, arbetar mödosamt och med en känsla af, att allt han företager sig är svårt och ledsamt, under det att den, som låter tanken upplysas af entusiasmens klara läga, arbetar lätt och intressant. Entusiasmen är ihärdighetens bästa sporre, och ihärdigheten leder oftast till framgång. Det mödosamt och med leda utförda arbetet blir operosligt och underhålligt; det af entusiasmen inspirerade och burna däremot helgjutet och förstklassigt. Det är det underhålliga arbetet som betalas dåligt; de verkligt förstklassiga betalas alltid bra. En entusiastisk människa har hela världen för sig. Allt det hon vill, det kan hon. Hon emottages väl hvar hälst hon uppenbarar sig, hon blir omtyckt och värderad. Individuen utan entusiasm däremot ser hela världen emot sig, tycker att allt är svårt och omöjligt, är tråkig och blir ogärna sedd i jämförelse med entusiasien. Se där de enskilda resultaten af entusiasm och försöfning, ehvad det gäller högre eller längre slag af arbete! Vore det icke skäl uti att personligen begrundna saken och undersöka, om entusiasmen är till finnandes i tillräckligt hög grad i vårt eget dagliga lif och arbete!

Brandkarlen vid Stockholms brandkår Oskar Salomon Johansson. †

Den 28 januari 1912 afled å Söderby sanatorium brandkarlen vid Stockholms brandkår Oskar Salomon Johansson, född den 7 sept. 1885 i Hemsjö församling vid Alingsås. Begrifningen egde rum å Hemsjö kyrkogård söndagen den 4 dennes. Kistan bars till grafven af sex brandmän i uniform, fem från Alingsås och en från Göteborgs brandkår. Sedan kransarne nedlagts, frambar brandmästare Svenson i Alingsås ett sista tack från brandkårskamrater landet rundt, hvarefter brandmännen gjorde honnör vid grafven.

Bland de talrika kransarna märktes: från Stockholms Brandkårs Kamratförening, Stockholms stads Brandkår, Svenska Brandmannaförbundet och Göteborgs brandkårs Kamratförening.

Johansson, hvilken varit anställd vid Stockholms brandkår sedan den 1 okt. 1908, efter att i två år förut haft anställning vid Göteborgs brandkår, efterlämnar minnet af en god kamrat.

Frid öfver hans stoft!

Ångsprutor — Motorsprutor.

I våra dagar, då man, af flera tecken att döma, åter står inför betydelsefulla förändringar inom brandsläckningsväsendets område, idet motorsprutan och brandautomobilens börjat sitt segertåg genom världen, kan det hafva sitt intresse att kasta en blick tillbaka till den tid och de förhållanden under hvilka ångsprutan först framträdde.

Den första kända ångsprutan konstruerades, som bekant, af vår landsman kapten John Ericsson under hans vistelse i England åren 1828—1829 och byggdes vid John Braithwaites verkstäder. Med en maskin om 6 hästkrafter kastade hon cirka 680 liter vatten pr minut, men hade den olägenheten att det åtgick 20 minuter från uppeldningens början och tills strålen kunde fås 30 meter i höjden. Sprutan hade stående ångpanna och vägde c:a 2270 kg. Fördomar och enskilda intressen motarbetade dock införandet af ångsprutor vid brandkåren, och det dröjde många år innan man i England insåg deras värde. 1840 konstruerade en amerikan P. R. Hodge i Newyork den första i Amerika byggda ångsprutan. Ångpannan vid denna spruta var af lokomotivtyp och maskineriet horisontalt. Vefstakarne voro kopplade till vefappar på vagnens bakhjul hvilka tjänstgjorde som svänghjul under pumpningen, hvarvid sprutan lyftes upp något vid bakre änden. Sprutan behöfde ej hästar för sin transport utan drefs fram af sin ångmaskin. Men icke heller denna spruta lyckades blifva erkänd. 12 år senare, eller 1852 byggde en annan amerikan, A. B. Latta, för brandkåren i Cincinnati en ångspruta, hvilken skall hafva varit fullt lyckad och nu först synes man hafva kommit till insikt om ångsprutornas användbarhet, ty de närmast följande åren började flera firmor, såväl i Amerika som i England, att bygga ångsprutor.

Till Sverige torde den första ångsprutan införts i början af 1860-talet. Enligt en engelsk uppgift, 1862 till Göteborg.

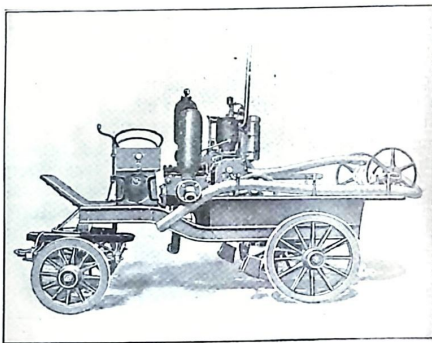
De första i Sverige byggda ångsprutorna tillverkades vid Ljusne Mekaniska verkstad i slutet af 1870-talet. Vid Ludvigsbergs Werkstads Aktiefbolag i Stockholm upptogs tillverkningen af ångsprutor år 1883 och bedrifves densamma därstädes i stor omfattning. Från denna firmas verkstäder har under de gångna åren utgått ett mycket stort antal såväl transportabla som fasta och sjöångsprutor, hvilka funnit väg till och vunnit erkännande i vidt skilda länder, till och med i Japan finnas flera af dem i bruk. Vid Tullgarns gjuteri och

Mek.- verkstad i Uppsala upptogs tillverkning af ångsprutor 1908.

Mångfaldiga äro de förändringar och förbättringar som den svenska ångsprutan under årens lopp undergått och få torde de personer vara som kunna göra sig ett begrepp om hvilket arbete och kapital som nedlagts på densamma innan hon nådde den grad af fulländning som hon nu innehar.

Beträffande fordringarne på ångsprutornas vattengifningsförmåga så hafva dessa under de senaste 20 åren undergått väsentliga förändringar. Från 2200 och 1600 minuttliter som fört voro vanliga, har man på senare åren alltmer öfvergått till sprutor om 1100 och 600 minuttliter, ja ännu mindre. Förklaringen här till torde få sökas i den större hastighet hvar till dessa små sprutor kunna framföras till brandstället och den uppfattningen att ju förr en spruta kan vara på platsen och i arbete, ju mindre vatten kräives för eldens bekämpande.

I de första ångsprutorna voro pumpventilerna utförda helt af metall. Från början af 1870-talet öfvergick man allt mera till ventiler

Motorsprutan "MERIT"

— 5 hkr. —

Lättskött och absolut tillförlitlig.
Driftkostnad c:a 25 öre pr timma.

Uppfordrar 600 lit. vatten pr minut med en
25 met. vågrät, 20 met. lodrät stråle.
C:a 4 minuter för igångsättning.

A.-B. Fredr. Wagner.

Motorafdelningen.

Göteborg.

Stockholm.

Malmö.

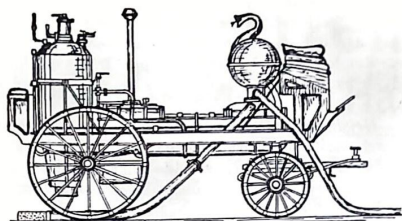

Fig. 1.

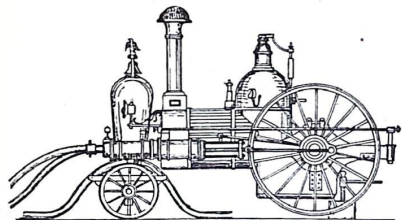

Fig. 2.

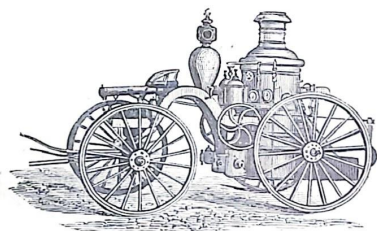

Fig. 3.

med gummitätning. På senaste tiden hafva metallventiler utan gummitätning åter börjat användas då dessa, rätt konstruerade och utförda, visat sig mera varaktiga.

Långsamt men säkert hafva ångsprutorna arbetat sig fram och vunnit terräng och få torde väl nu de brandkärer vara som icke hafva en eller flera af dessa i sin tjänst.

Då emellertid de flesta ångsprutorna äro anordnade att transporteras af hästar eller manskap och ångpannans uppeldning äfven tager sin tid, kan man lätt förstå det intresse hvar med brandmännen öfver hela världen följa det på flera håll pågående arbetet att anpassa automobilen och den motordrifna pumpen för brandsläckningstjänst och med stöd af de erfarenheter som vunnits under arbetet med ångsprutorna, torde det icke dröja länge innan motorsprutan i hvarje afseende är lika pålit-

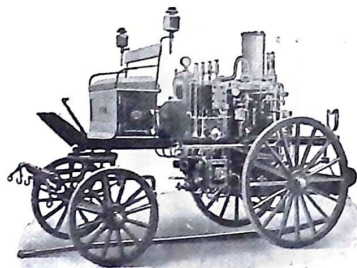

Fig. 4.

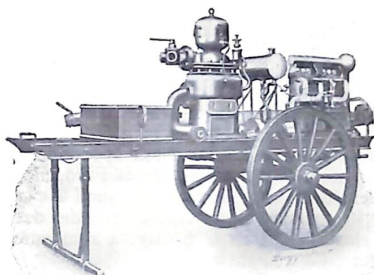

Fig. 5.

lig som dessa och de fördelar som kunna vinnas vid användandet af automobilen och motorsprutan, isynnerhet om de kombineras till ett helt, äro så påtagliga att de utan vidare inses af hvar och en.

Fig. 1 och 2 visa John Ericssons och Hodges första ångsprutor, fig. 3, de första i Sverige byggda, och fig. 4, en Ludwigsbergs ångspruta af modern typ, samt fig. 5, en Ludwigsbergs Pentamotorspruta af 1911 års modell, afsedd att transporteras af manskap.

W. Welamsson.

Boy-scouts som brandsoldater.

Scoutrörelsen, dess mål och arbetssätt, uttryckes i de två orden: »Var redo!»— Detta är ridderlighetens valspråk; att alltid stå redo upptaga kampen mot allt fördärfbringande är en boy-scouts sträfvan.

Ett gammalt ordspråk säger, att »elden är en god tjänare, men en dålig husbonde»,

och dåliga husbönder är något, som på inga villkor tolereras af scouten. I England har man därför börjat organisera särskilda scoutafdelningar, hvars medlemmar hufvudsakligen utbildas till dugliga brandsoldater. Initiativet togs i det lilla samhället Sampford i Essex, där fjorton boyscouts — samtliga elever vid därvarande läroverk — sammanslöto sig till en »brand- och lifräddningsbrigad». Läroverkets rektor, Rev. C. F. Cholmendeley, som dessutom är scoutmaster för Essex' distrikt, har själf öfvertagit ledningen för »brigaden». Brandatiraljen består af en praktisk kombinerad sprut- och redskapskärra samt 100 meter slang. Öfning hålles hvarje vecka, och vid eldsvädsutbrott alarmeras brigaden medelst klämtning i skolklockan, då pojkarne hufvudstupa få bege sig till sitt spruthus. Pojkarne äro mycket entusiastiska, och de ha redan hunnit förskaffa sig stor popularitet genom sitt raska och orädda uppträdande vid eldsvädetillfällen. — Idéen har helt naturligt vunnit anklang, och brandbrigader ha bildats i trakten rundt omkring.

Äfven här i Sverige har man följt exemplet. I Åmål, där brandchefen tillika är scoutledare, ingår scoutkåren som en särskild afdelning i stadens brandkår. Likaså i Askersund har man förstätt använda sig af scouterna, i det dessa vid eldsvädetillfällen få tjänstgöra som vattenlangare, slangbärare etc.

I våra småstäder, municipalsamhällen o.s.v., där eldsläckningsväsendet står på en allt annat än hög nivå, torde uppslaget vara att beakta.

— nd.

Uppgift öfver brandkårens verksamhet under år 1911.

Estkilstuna. Brandkåren har under det gångna året haft 25 utryckningar, däraf för eldsvåda eller tillbud därtill 13 gånger, soteld 2, förmodad eld 1, inspektion 1, kontakt å ledningarne 6 och för falskt allarm 2 gånger.

Halmstad. Brandkåren har under år 1911 varit allarmerad 38 gånger, däraf för soteld 16, eldsvädetillbud 14, falskt allarm 4, kontakt 3 samt för inspektion 1 gång. Dessutom ha tvenne gånger mindre afdelningar af brandkåren varit utkallade att biträda vid släckning af utbruten skogseld utom stadens område. Af eldsvädetillbudn voro tvenne af större beskaffenhet, nämligen den 25 januari å Grand Hotell, där 12 slangledningar användes,

(vid detta tillfälle voro både ång- och flodsprutan i verksamhet) det andra tillbudet var i ett möbel-lager, där det en stund såg rätt hotande ut. Föran afvärdades här med 2 slangledningar från brandpost. Vid öfriga tillbud ha användts s. k. pyttssprutor.

Helsingborg. Brandkåren har under det gångna året varit allarmerad 42 gånger, däraf för eldsvåda eller tillbud 32, soteld 3, trängrok 4, eldsken från upplagstomt 1, och för skogs- och mossbrand 2 gånger.

Af eldsvådorna ha 3 varit af den beskaffenhet att 2 eller flera slangledningar behöfvt användas.

I öfriga fall har elden släckts med 1 slangledning från brandpost eller s. k. pyttsspruta.

Vid en af ofvannämnda eldsvådor har en person innebrändts, detta på grund af att ambulansvagnen rekviderats i stället för att allarmera brandkåren. Vid ambulansvagnens framkomst befanns att eld utbrutit i lägenheten som beboddes af ifrågavarande person. Ambulansvagnens manskap allarmerade då brandkåren, men innan denna hann anlända var personens lif redan spilt.

Ångspruta har under året medtagits vid utryckning 7 gånger och kommit till användning 1 gång.

Utom stadens område har brandkåren uttryckt 2 gånger.

Ambulansvagnen har under det gångna året varit rekviderad 306 gånger, däraf 237 för sjukdomsfall och 69 gånger för olycksfall.

Jönköping. Brandkåren har under år 1911 varit allarmerad 15 gånger. Däraf för eldsvåda eller eldsvädetillbud 10 gånger, för skorstenvelsd 3 gånger, för falskt allarm 1 gång och för falskt allarm af okynne 1 gång.

Af eldsvådorna ha endast en varit af betydelse och som finnes omnämnd i Svensk Brandkårs-tidning nr 9.

Karlskrona. Brandkåren har under året varit allarmerad 26 gånger, däraf för eldsvåda eller eldsvädetillbud 18, soteld 4, kontakt å ledningarna 2 och för falskt allarm 2 gånger.

Af eldsvådorna ha 4 varit af den omfattning

Jonsreds Fabrikers
— Aktiebolag —
GÖTEBORG

rekommenderar sina tillverkningar af sprut-slangar af prima kvalitet.

Henrikssons Handkrafts-Sprutor

Tillverkas endast hos

A. B. S. Henrikssons Sprutfabrik & Mek. Verkstad

Stockholm :: Ligna :: Sö.

Rikstelefon 6053.

Telegrafadress: Sprutbolaget.

att 3 eller flera slangledningningar behöft användas. Vid en af dessa eldsvådor ha 10, vid en 8, vid en 3 slangledningningar samtidigt varit i bruk.

I öfriga fall har elden släckts med en slangledning från brandpost eller pyttssprutor.

Flodsprutan har under året kommit till användning i två fall, nämligen vid eldsvådorna i Wahlqvistska Klädesfabr. och Karlskrona Lampfabrik.

Ångsprutan har tagits i bruk för eldsläckning 2 gånger och för läns-pumpning af fartyg 1 gång.

Vid eldsvådor använd slang utgör 2,520 m.

Karlstad. Brandkåren har under året varit allarmed 28 gånger, däraf för eldsvåda eller tillbud därtill 11, soteld 12, af oförstånd 4 och för falskt alarm 1 gång.

För släckning af skogseld har brandkåren biträdd 2 gånger.

Vid 5 eldsvådor ha slangledning från brandpost eller ångspruta behöft användas. De öfriga ha släckts med pyttsspruta.

Största vid eldsvåda använd slanglängd har varit 970 meter och sammanlagda under året använda slanglängden har uppgått till 3,032 meter.

Sammanlagda tiden för brandkårens arbete vid eldställena har uppgått till 42 timmar.

I brandskadeersättning för den af elden berörda egendomen har af brandförsäkringsbolagen utbetalts cirka 43,000 kr.

Ett enastående hopp i sprängsegel.

I ett stort sexvåningshus vid Bartholinsgade i Köpenhamn utbröt vid 5-tiden på e. m. den 29 jan. en eldsvåda, som på sätt och vis blef enastående i stadens brandväns historia.

Vid brandkårens ankomst till platsen trängde

rök och eldslågor ut ur fönstren i de tre öfversta våningarna, och ur rummen hördes rop om hjälp.

Under det att den första stegen restes från gatan, skyndade en del brandmän uppför trapporna, men kommo ej längre än till tredje våningen, där elden spräddade all vidare framrykning.

Till råga på olyckan var porten, som ledde till gården, stängd, hvarför brandsoldaterna måste slå hål på ett smalt källarfönster och genom en mörk källargång nå gården, sedan de förgäfvets sökt spränga porten. Vice värden var för tillfället borta — och hade portnyckeln med sig.

Komna in på gården fingo så brandsoldaterna se i femte våningen en ung kvinna ifrigt gestikulera och ropa på hjälp. Faran var så mycket mera öfverhängande, som hon gjorde min af att vilja kasta sig ned på gården. Att få in en stege på gården var ej att tänka på. Det var förfärliga minuter. Hvarje sekund var dyrbar, och nere på gården kunde man då och då, när röken lättade, se den olyckliga kampa mot hettan och flera gånger göra ansatser att kasta sig ned.

— Stanna kvar, ropade man utan att veta om hon hörde det.

Man åntrade tappert till våders med tillhjälp af hakstegar, men vid fjärde våningen måste man stanna. Eldslågorna slogo för häftigt ut. Dock hann man att tillropa kvinnan ett par ord om att hålla sig lugn; hjälpen skulle snart komma.

Nu fanns endast en utväg: sprängseglet. Då man skulle breda ut seglet var gården så trång, att de 10 à 12 brandmännen, som skulle hålla upp det, ej hade utrymme nog att spänna ut det tillräckligt. Men elden och hettan trängde på, och det fanns ej annan utväg än att taga risken.

Brändchefen fattar tag äfven han i seglet och ropar af alla krafter. — Kom då! Och den unga kvinnan hade mod nog att göra det. Man såg henne krafla sig upp i fönstret och handlöst kasta sig ned. Hon slog ett par volter i luften och föll ned midt i seglet. Det ryckte i seglet, ett par af karlarne hade så när ramlat framstupa, och det

såg ut som om seglet hade berört stengården. Lyckligtvis föll hon hvarken på hufvudet eller benen, och i till synes oskadat tillstånd fördes hon till lasarettet. Hon hade erhållit några inre skakningar, men dock icke värre än att läkarna förklarade att hon skulle bli fullt återställd.

Den unga kvinnan heter Selma Nilsson och är af svensk börd.

I Köpenhamns brandväsens historia har man ej vetskap om en räddning i språngsegel från en så betydande höjd.

Linköpings brandkårs 20-årsjubileum.

Medaljutdelning.

Med en fest å Grand hotell den 9 sistlidne januari firade Linköpings fasta brandkår sin 20-årsdag. Till festen voro inbjudna ett 50-tal män från den ordinarie brandstyrkan samt borgmästaren Ramsay, stadsfullmäktiges ordförande kronofogde Yberg, drätselkammarens ordförande rektor Alb. Johansson samt hela brandstyrelsen. Sistnämnda styrelsens ordförande direktör Mousquette hälsade vid supén de inbjudna välkomna.

Vid festen tillkännagafs att Städernas Allmänna brandstodsbolag med anledning af 20-årsdagen hade tillerkänt en del af brandmännen bolagets silfvermedalj.

Under festen, som afslöts vid lätta bålar, höllos åtskilliga tal. Herr borgmästaren talade för brandchefen major K. von Feilitzen, stadsfullmäktiges ordförande talade för brandstyrelsen. Brandchefen major v. Feilitzen tackade å brandkårens vägnar.

Tidigare på aftonen hade brandchefen och hans fru å samma lokal gifvit en liten julgransfest för brandmanskapets hustrur och barn.

Den högtidliga medaljutdelningen ägde rum på brandstationen, lördagen den 27 jan. på middagen, hvarvid den nu upphörda brandstyrelsens sista ordförande, direktör K. Mousquette, öfverlämnade medaljerna till korpralen och telegrafposten n:r 22 A. Stjernberg, kusken n:r 23 C. A. Drotz och konstapeln n:r 20 J. A. Karlsson.

Telegrafposten har tjänat 10 år den $17/4$ 1912, kusken innehade 14 tjänsteår den $31/13$ 1911 och konstapeln har den $10/8$ 1912 tjänstgjort i 12 år.

Närvarande vore den sista brandstyrelsens medlemmar, ordförande och medlemmar af

drätselkammarens andra afdelning, hvarunder brandväsendet sedan nyåret subordinerar, och Städernas Allmänna Brandstodsbolags därvarande kommitté.

Några siffror rörande stadens brandväsende under de gångna 20 åren torde i detta sammanhang vara af intresse. Fasta brandkåren har alarmerats 381 gånger, men endast i 42 fall har det blifvit frågan om att upptaga en allvarligare strid med »den röde hanen», som hittills dess bättre alltid nödgats släppa sitt tag — i allmänhet innan han lyckats lägga beslag på mer än det först angripna huset. Några mera afsevärda förluster genom eld har staden ej under den gångna perioden lidit. I sina bemödanden att skydda samhället här emot har den lilla fasta brandkåren haft god hjälp i den aflönade reservkårens intresserade och plikttrogna befäl och manskap.

Under de gångna åren hafva 229 brandsoldater haft anställning vid kåren, hvaraf 67 komma på de 3 första åren, innan det kombinerade brand- och polisväsendet genomfördes. Efter denna tid har omsättningen af manskap varit mindre, i medeltal 9 man per år eller närmare $1/3$ af styrkan. Af de afgångna hafva omkring 100 man efter afgången erhållit goda anställningar, många som underbefäl vid andra brandkårer eller ordinarie poliskonstaplar vid poliskåreerna, däraf 10 st. i Linköping, omkr. 10 i Norrköping, åtskilliga i Eskilstuna, Malmö m. fl. städer. 52 man hafva afskedats på grund af olämplighet för befattningen samt 2 man aflidit. Under öfningarne hafva 2 man allvarligt skadats, men blifvit så pass återställda att de fortfarande äro tjänstbara vid brandkåren. Medeltjänstetiden för nu kvarstående ordinarie konstaplar är 5 år.

Sprutslangar

af alla slag,

Kopplingar och Slangarmatur,

Tekniska Gummivaror,

Maskinpackningar

billigast hos

Göteborgs Gummibolag,
Göteborg.

Telegr.-adr.: Gummibolaget. Rikstelef. 1294, 2578.

Anmärkningsvärda eldsvådor.

Norrköping.

En eldsvåda af allvarligare art utbröt Tretton-dagens morgon i Ljungqvistska snickerifabriken i Norrköping, hvilken helt och hållet förstördes.

När brandkären strax efter kl. half 4 på morgonen anlände till platsen var mittelpartiet af fabrikskomplexet ett enda jättebål. Två ångsprutor placerades på olika ställen utmed Vestra promenaden och snart bekämpades elden från alla sidor med 9 slangledningar, hvaraf 6 från brandpost och 3 från ångsprutorna.

Släckningen fortgick till framåt middagen, då brandkårens hufvudstyrka kunde återvända. En afdelning lämnades kvar för eftersläckning, hviken pågick till eftermiddagen därpå.

Skadans storlek uppgick till omkring 200,000 kr. Fastigheterna voro försäkrade i Städernas allmänna och i Thor, samt lösböret i Allmänna brand.

Sedan den 18 okt. 1906, då Ehrenborgska snickerifabriken jämte trävaru-upplag nedbrann, har ingen så stor eldsvåda, som den nu ifrågarärande inträffat i Norrköping.

Ljungqvistska snickerifabrikens brand. Bilden tagen från Johannes kyrkogård. (E. Hörstadius)

Brandchefen gaf genast order om hela den fasta kårens och den till ett 50-tal man uppgående reservbrandkårens utryckning.

Då elden hade riklig näring i de torra snickeri- och bräduplagen spred den sig med stor hastighet, så att hela fabriksstomans alla byggnader om några få minuter voro i brand. Att släcka elden var otänkbart, hvarför brandkåren måste inrikta alla sina krafter på att begränsa densamma och detta var ett svårt arbete, då intilliggande byggnader och brädgård voro starkt hotade och då blåsten förde ett ränn af gnistor och brinnande bränder vida omkring.

Efter ett energiskt och berömvärdt arbete lyckades dock brandkåren slutligen att hålla elden inom de redan antända byggnaderna och upplagen och vid 5-tiden på morgonen var all fara för eldens vidare spridning öfver.

Eldsvådor i Göteborg.

Tre personer innebrända.

Den 31 december kl. 3,51 fm. alarmerades brandkåren till huset n:o 28 Kronhusgatan hvarvid utryckning skedde från hufvudbrandstationen och brandstationen vid Gustaf Adolfs Torg. Vid brandkårens framkomst slogo lägor ut genom taket i nämnda hus. Fyra slangledningar utlades från brandpost samt framdrogos, dels genom trappor och dels uppför skarfstegar, mot eldhärden. Efter omkring en halftimmas arbete var elden begränsad till en del af vinden samt en därstädes inredd bostadslägenhet om ett rum och kök. Då brandmannskapet inträngde i lägenheten möttes de af en hemsk syn. Å köksgolvet låg nämligen liket af en kvinna och i rummet fanns liggande å golvet ett lik li-

kaledes af en kvinna samt i en soffå i rummet liket af en man, samtliga mycket brända. De så sorgligt omkomna voro 90-årige, f. d. korpralen vid Värmlands fältjägarrekår, Jonas Blom, hans 50-åriga dotter, bageriädkerskan Karolina Blom, samt hennes biträde 45 åriga Anna Karlsson. Korpral Blom var sedan flera år sängliggande på grund af ålderdomssvaghet.

Hur elden uppkommit blir nog aldrig fullt klart, men af hvad som framkommit vid polisundersökningen har olyckan troligtvis tillgått så, att när Karolina Blom, som tillsammans med fadern bebodde rummet, skulle gå och lägga sig, råkat att stöta omkull ett bord med en brinnande fotogén-lampa på, eller också därigenom att lampan exploderat, hvarvid elden gripit omkring sig så fort, att hon inte hunnit rädda hvarken sig själf eller de andra, som troligtvis redan varit insomnade.

Olyckan har antagligen skedd något efter kl. 12 på natten. Detta antages emedan en i rummet befintlig klocka stannat kl. 12,20, och personer trott sig känna brandlukt redan vid 1-tiden, utan att kunna observera hvarifrån den kommit.

Vid 6-tiden kunde brandkåren återvända till sina stationer.

— n.

* * *

Vid 7-tiden på kvällen den 31 december utbröt eld i en villa vid Kåringberget strax utanför Göteborg. Från det i närheten förlagda kustartilleriets utskickades en afdelning artillerister jämte befäl medförande en mindre spruta. Hjälp begärdes från Göteborgs brandkår och utryckning skedde från brandstationen vid Kustorget. Då vattentillgången var obetydlig kunde intet göras för att rädda villan, utan nedbrann denna till grunden. Intill liggande byggnader, som voro starkt hotade, räddades.

Elden hade uppkommit därigenom att ett s. k. tomtebloss råkat antända bomullsnö i en julgran och då de innevarande sökte släcka detta, vältes granen samt antände gardinen, hvarefter elden spred sig med stor hastighet.

Den från Göteborg anlända brandkårsafdelningen återvände hem vid 12-tiden på natten.

— n.

* * *

Den 14 januari kl. 12,15 fm. utbröt eld i en villa i Böö villasamhälle i Örgryte vid Göteborg. Örgryte brandkår utryckte och då hjälp begärdes från Göteborgs brandkår utsändes därifrån 1 förman och 6 man med en större handkraftspruta. När brandkåren kom fram stod öfra vän. och vinden i lusan låga. Vattentillgången var dålig. Visserligen fanns en brandpost på nära 300 meters afstand från eldstället, och från denna utlades en slangledning,

men trycket var så dåligt att vattenstrålen knappast nådde förstugan i 2 vän., och något annat vatten fanns ingenstades att få. Brandkåren koncentrerade arbetet på att rädda intill liggande villor och detta lyckades också, tack vare det lugna vädret. Hade det varit blåst hade säkert flera villor fått dela den brunna villans öde.

— n.

* * *

Den 12 februari kl. 10,20 f. m. alarmerades brandkåren till Betlehems kyrkan, där eld utbrutit i källarvåningen. I nämnda källarvåning har apoteket Kronans droghandel utplag af terpenin, amoniak och oljor af allehanda slag. Det var i korgarne och flätverket som omgäfvor damejeannerna som elden rasade. Vid brandkårens ankomst slog en svart, tjock rök ut genom ingångar och fönster. Tre slangledningar utlades från brandpost och framdrogos mot eldhärden, dels genom fönstren och dels genom en 30 meter lång, slingrande källargång. På grund af röken och de kväfvande gaserna var det nästan olidligt att uppehålla sig i källaren. De medhafda lyktorna sloknade också och endast genom att trafva sig fram lyckades brandmännen efter stora ansträngningar, nå fram till elden. Af lösning af det i källaren arbetande manskapet måste upphörligen ske och endast genom ett sådant förfaringsätt kunde en oafbruten släckning pågå. Efter cirka 1½ timmes arbete var emellertid all fara öfver och brandkåren kunde återvända.

Elden hade uppkommit genom att en fotogénlykta omkullslagits hvarvid fotogéne fattade eld och spred sig till intilliggande halm och flätverk m.m.

Hade brandkåren icke blifvit alarmerad så hastigt, skulle eldsolyckan tydligen fått ett vida större omfång än nu blef fallet, ty med allt det brännbara och explosiva i källaren skulle elden snart nog ha bränt igenom det af rappadt trävirke bestående kallartaket och kommit upp i kyrkan. Nu inskränkte sig skadorna till några uppbrända korgar och söndersprungna glasdeamejeanner med innehåll jämte obetydlig kolning i taket.

— s.

Hernösand.

Den 26 jan. kl. 10,30 e. m. alarmerades brandkåren pr tel. till gamla, stadskällaren, där eld utbrutit genom att en kammin öfverhettats. Nämnda stadskällarebyggnad är uppförd af trä och af gammal byggnadskonstruktion. Genom sammanbindningsbanor är den förenad med det af sten i fyra våningar uppförda stadshotellet.

Hotellpersonalen m. fl. hade försökt börja släckningen med hotellets slangar, men måste retirera och stänga järndörrarna.

Vid brandkårens ankomst var den stora salen

i stadskällaren ett enda eldhaf och lufttrumman i taket gjorde sitt till att öka luftdraget.

Fem min. efter ingången larmsignal voro tvenne strålar i verksamhet. Då det befarades att elden snart skulle söka sig upp till den 110 mtr långa och sammanhängande vinden, där stora lager af möbler och dekorationer förvarades, gafs order om 2 nya slangledningningar från brandpost, hvilka drogos upp på taket. Så fort ny slang anländt från stationen, utlades ytterligare 2 ledningar. Genom den enda trappuppgången till vinden placerades en stråle och härifrån kunde ett verksamt släckningsarbete bedrivas inifrån.

Släckningen försvårades i hög grad genom den till 25 grader uppgående starka kolden. Manskaf och redskap blefvo fullständigt nedisade och då strålrören och slangarne ej vid lämpliga tillfällen kunde afstängas ökades härigenom äfven vattenskadan. Omkring kl. 1 f. m. var elden emellertid begränsad, men det brann ganska friskt till frömät 3-tiden, då elden kunde anses vara släckt. Efter-släckningen fortgick till kl. 2 e. m. då sista slangledningningen afstängdes.

Under släckningsarbetet inträffade bland kårens personal ett par mindre olycksfall.

11 man af fasta brandkåren och 30 man från reservkåren deltog i släckningen.

Fastighet och lösöre var försäkradt i flera bolag af 390,000 kr. Det skadade torde uppgå till ett värde af 50,000 kr.

* * *

Den 1 febr. kl. 3,10 e. m. fick brandkåren ett nytt tillbud till eldsvada, denna gång i en kopparslagareverkstad å Kronholmen. Två slangledningningar från brandpost utlades och efter en timmas arbete var elden släckt. Elden hade uppstått genom att en person, som skulle upptina ett fruset vattenledningsrör, med lampan kommit för nära trossbotten, som antändts

Skadorna uppgingo till c:a 1000 kronor.

Halmstad.

Vid 4-tiden på e. m. den 5 februari utbröt eld i Halmstads Vin- och Läskedrycksfabrik vid Stora torget. När brandkåren anlöste såg det mycket hotande ut, ty tjocka rökmoln slöde ut genom tak och fönster i gårdens alla byggnader. 3 slangledningningar från brandpost och 1 från ångspruta utlades genast och med dessa angreps elden. Eldhärden var belägen i byggnadens midt och här hade elden riklig näring i utplag af träull och halmhysor. Släckningsarbetet försvårades i hög grad genom att de tränga trapporna och gångarne i den från 1700-talet af korsvirke uppförda byggnaden voro fyllda af en tjock rök.

Efter 1½ timmes arbete var dock elden begränsad och efter ytterligare en timme kunde brandkåren återvända, sedan vaktmanskap kvarlämnats för eftersläckningen.

Elden hade uppstått därigenom att en arbetare, under upptining af ett fruset värmeledningsrör, med eldslagan kommit för nära en del träull, som fattade eld.

Fastigheten var försäkrad för 64,760 kr. i Städernas Allmännans brandstodsbolag, Skadorna torde dock icke uppgå till något afsevärdt belopp.

Förbundsangelägenheter.

Som det nu snart närmar sig tiden för vårt förbundsmöte, vill jag i detta nummer af vår tidning begagna tillfället uppmana samtliga medlemmar att arbeta för, att detsamma blifver så fruktbringande som möjligt.

Som en hvar vet, är det rätt stora kostnader förnåddade med ett sadant sammanträde och det är därför vår skyldighet, att för dessa utgifter få största möjliga valuta. Det är i regeln inte för oss själva som vi arbeta, utan för yrkets höjande eller med andra ord för brandväsendet och det allmänna. De förpliktelser och uppoffringar som vi iklädt oss äro frivilligt atagna, men det bör därför desto mer för en hvar vara en hederssak att uträtta något godt.

De förhållanden under vilka vi arbeta medgifva icke att representerar för flera af våra lokalafdelningar ofta sammanträffa under arets lopp, hvarföre vi måste lägga tyngdpunkten af vår verksamhet till vara arbetsmötet. För att dessa skola blifva så fruktbringande som möjligt bör hvarje förening till detsamma inlämna motioner, och helst sådana som kunna vara till mera allmänt gagn för brandväsendet och dess funktionärer.

Förutom dessa motioner vore det värdefullt, såväl för sammanträdet som för vederbörande själva om någon ville utarbeta föredrag öfver inom brandväsendet förekommande förhållanden, material och redskap, eller en mera detaljerad beskrifning öfver någon anmärkningsvärd eldsvada och dess släckning. Det finnes godt om stoff och jag är lilligt öfvertygad om, att det inom våra led finnas brandmän som ha bade tid och förmåga att astadkomma dylikt.

Jag väddar därför till Eder goda vilja och jag skulle mycket misstaga mig om min väddan blefve resultatlös.

Fran mer än ett hall äro blickarne riktade på oss och det är många som vänta stora resultat af vart arbete och vart förbund.

Därför brandmän, förbundskamrater! Lat oss icke spilla tiden med dryftande af relativt oviktiga frågor, utan gripa oss an med det som kan gagna vart yrke!

Till hvarje styrelsemedlem vill jag särskildt rikta den uppmaningen, att mycket noga genomgå föregående förbundsmötes protokoll, att fullständigt sätta sig in uti allt, samt att utarbete plan för de frågor som där äro hänskjutna till styrelsens afgörande eller utredning. Våra tillgångar medgifva nämligen icke något särskildt styrelsemöte, utan måste detta förläggas till dagen före förbundsmötet.

Årsmötet kommer sanolikt att äga rum den 22-23 april, hvarom dock närmare i sammanhang med föredragningslistan m. m.

 <p>ALLMÄNNA BRANDREDSKAPSAFFÄREN E. Bergström & Co. Guldmedalj Stockholm 1897. Högsta pris Gøtø 1901. Statsdiplom Berlin 1901.</p>	<p>Stockholm</p>	<p>Specialaffär för Brandmateriel.</p>
---	-------------------------	---

En hvar förening bör nu i god tid insända motioner och stipulerade handlingar samt riktigt lägga sig vinning om att vårt kommande förbundsmöte bliver till största möjliga gagn.

Göteborg i februari 1912.

Ordföranden.

Westerås Brandkårs Kamratförening har till styrelse för 1912 valt:

Till ordförande K. G. Johansson, v. ordförande A. H. Staberg, sekreterare K. A. Löfstrand, och kassör B. A. H. Andersson samt till öfrigt styrelsemedlem O. Torgesen.

Sekreterarens adress är: Brandstationen, Westerås.

Malmö Brandkårs Kamratförening har till ordförande valt stallkorpralen And. Tidholm och till sekreterare brandkarlen B. H. Ryde. Adress: Brandstationen, Malmö.

Sundsvalls Brandkårsförening har vid årsmöte den 4 februari valt följande styrelse: brandförmannen A. Schmidt, ordförande, extra brandkarlen G. Ålander, v. ordförande, brandkarlen J. W. Lampell, kassör, extra brandkarlen O. Österberg, sekreterare och extra brandkarlen N. Bergqvist, ombudsman.

Till revisorer valdes: brandförmannen C. Lagerström, sergeant A. Söderlund och extra brandkarlen A. Östberg.

Föreningen räknade vid årets slut 33 medlemmar.

Falu Brandkårs Kamratförening har för år 1912 valt följande styrelse:

Ordförande, brandkarlen O. Lundmark, v. d:o J. Fernlund, sekreterare brandförman W. Sandström och v. d:o brandkarlen A. Persson. Till revisorer valdes H. Larsson och G. Myrén samt till revisorssuppleant A. Berg.

Till kassör för 1912 har valts brandmästare C. W. Öhrn.

Föreningen räknar 23 medlemmar.

Notiser.

Inrikes.

A.-B. Ernst Odenius, Göteborg har, för att visa sitt intresse för den frivilliga brandkårsrörelsen på landsbygden, gratis ställt en »Kustos»-apparat till brandchefen i Hernösand förfogande för att tilldelas en frivillig brandkår inom Vesternorrlands län.

Då' va' katten. Johannes och Östermalms brandkårsafdelningar i Stockholm kallades den 14:de d:s till Strandvägen 13, där ett svårt eldsvådellibud yppat sig. Enligt uppgift hade en katt slagit omkull en brinnande lampa och så vället elden.

Medan Östermalmsafdelningen kom Skepparegatan utför blefvo ett par hästar, förspända en kolvagn, smittade af brandkårens vilda framfart och rusade i sken efter kåren. En af brandkarlarna, Bogström, hoppade då af vagnen, lyckades hejda hästarna och sprang sedan ifatt sin egen vagn. Raskt gjordt!

Till historien kanske från att B. var, på grund af svaghet i benen, befriad från gymnastik. — — — Nitet öfvervann svagheten.

Eid under snön. En timmerkörare, som arbetade på Gimdalsbärgen i Ångermanland, körde en stör genom snön. Rök trängde upp ur marken och vid undersökning visade sig att det ännu sedan sommarens skogsbrand brann under jordskorpan och det tjocka mosslaget på ett rätt stort område.

Jönköpings nya ångspruta. Den 14 nov. levererades från Tullgaras Gjuteri och Mekaniska Verksadsaktiebolag i Uppsala den af Jönköpings brandkår därtädes beställda ångsprutan. Sprutan är af bolagets mindre typer, vägende med diverse tillbehör omkring 950 kg. och är afsedd att vid de flesta utrycknings-tillfällen kunna dragas af en häst. Sprutan har dubbelverkande cylindrar och är maskineriet försedd med modernaste anordningar. Returventil är anbragt mellan sug- och tryckrum, så att vattnet kan afstängas under sprutans gång. Sprutverket gifver 550 minuterliter vatten genom ett 19 m/m munstycke. Med diverse tillbehör betingar sprutan ett pris af 5,500 kronor.

Sprutan är afsedd att komma till användning vid eldsvådor inom en landsöfversamling, Ljungarum, som redan för två år sedan införlivades med staden, och dessutom inom villasamhällena i stadens närhet.

En kurs i engelska språket har en längre tid pågått vid Stockholms brandkår under ledning af läroverksadjunkten Herr G. Alfr. Nyrén.

I kursen, som nu avslutats, ha ett 15-tal brandmän deltagit.

Vid Stockholms brandkår har, under ledning af kårens läkare, doktor Bror Fristedt, en fullständig samaritundervisningskurs hållits.

I kursen hafva samtliga officerare och underofficerare, samt ett 50-tal af manskapet, deltagit.

Motala har för brandväsendet infört IDEAL-kopplingar af Allmänna Brandredskapsaffären, E. Bergström & Co., Stockholm.

Stockholms brandkår har under januari månad i år varit alarmerad 44 gånger, hvilket är det största antal utryckningar kåren haft på en månad sedan den upprättades.

Kårens ambulansvagnar har varit ute 91 gånger samma tid.

Lättare släckningshjälp vid skogseld. Svenska trävaruexportföreningen har ingått till k. mt med framställning om, att på de tider, då det är fara för skogseldar, rikstelefonstationerna måtte få användas dygnet om för underlättande af förbindelse vid påkallade af släckningshjälp. Med framställningen afses i synnerhet de fem norrländska länen samt Dalarne och Värmland.

